

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВ ДОРОЖНЬО-БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Прискорення економічного розвитку України неможливе без ефективного використання транспортно-дорожнього комплексу та його динамічного розвитку, адже розвинена дорожньо-транспортна система є передумовою економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності національної економіки і якості життя населення. Тому є вкрай необхідним здійснити пошук шляхів поліпшення діяльності підприємств ТДК.

У цих умовах перед вітчизняними автошляховими підприємствами стоїть проблема формування й утримання стійких конкурентних переваг на основі найбільш повного збалансування зовнішніх стратегічних можливостей із внутрішнім потенціалом підприємства та його невикористаними резервами для перемоги у конкурентній боротьбі.

Завдяки активному інтересу до проблем підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, з'явилася велика кількість розробок, спрямованих на вирішення названих проблем. Їм присвячені роботи вітчизняних та зарубіжних науковців: І.Ансоффа, Л.В.Балабанова, Б.В.Букринського, І.З.Должанського, Т.О.Загорної, В.В.Холода, Г.Л.Азоєва, О.С.Віханського, М.Портера, А.А.Томпсона, А.Дж.Стрікланда, Р.А.Фатхутдінова та ін.

Не зважаючи на велику кількість публікацій, присвячених даній проблемній сфері, потребують подальших досліджень питання технології та інструментарію управління конкурентними перевагами підприємств окремих галузей народного господарства, зокрема ТДК. Вирішення цих питань, з врахуванням специфіки вітчизняних підприємств даної галузі, допоможе їм виживати та досягати успіху в складних умовах перехідної економіки, забезпечуючи тим самим стабільність економічного зростання держави.

З цією метою нами було проаналізовано діяльність дочірнього підприємства «Кіровоградський облавтодор», що входить до складу Державної акціонерної компанії «Автомобільні дороги України», яка включає тридцять дочірніх підприємств, що діють в усіх областях України та в АР Крим. Вони займаються ремонтом та будівництвом автомобільних доріг переважно у своїх регіонах (областях), а також, у разі перемоги у тендерному конкурсі, можуть отримати замовлення на відповідні роботи в інших регіонах.

Крім того, ремонтом та будівництвом автомобільних доріг

займаються численні підприємства з недержавною формою власності. У більшості своїй, вони не забезпечують належної якості робіт, але все одно продовжують функціонувати за рахунок низьких цін на свої послуги.

Причини неякісного виконання робіт на підприємствах дорожньо-будівельної галузі здебільшого залишаються традиційними: невиправдано прискорені темпи ремонту або його тривала зупинка на фоні неприйнятних природно-кліматичних умов; повільне впровадження сучасних матеріалів і технологій або порушення останніх; недостатній контроль і вимогливість замовників при проведенні тендерів.

При виконанні капітального ремонту доріг середня температура повітря повинна бути не нижчою $+5^{\circ}\text{C}$. Незважаючи на це, дорожні підприємства особливо при проведенні незначних ремонтних робіт з ліквідації «ямковості» доріг (за допомогою литого або холодного асфальту), часто працюють при більш низьких температурних режимах.

Політику ДП «Кіровоградський облавтодор» спрямовано на те, щоб краще від конкурентів у точно обумовлений термін виконувати всі замовлення з таким рівнем якості й за такою ціною, які повністю задовольняють бажання й вимоги замовників і забезпечують підприємству отримання прибутку.

Конкурентні переваги, що притаманні аналізованому підприємству і дозволяють йому займати міцну конкуренту позицію:

- прийнятна якість послуг;
- досвід роботи у галузі шляхового будівництва;
- можливість інновацій у виробничому процесі;
- наявність кваліфікованого персоналу;
- можливість своєчасного та якісного виконання замовлень споживачів;
- ступінь оволодіння сучасними технологіями;
- імідж надійного партнера та виконавця робіт.

Проте, ДП «Кіровоградський облавтодор» відстає від підприємств-лідерів галузі, що приділяють велику увагу забезпеченню європейського рівня якості своїх послуг, освоюють сучасні новітні технології шляхового будівництва, сертифікують власні системи управління якістю на відповідність вимогам ДСТУ ISO 9001-2001 та міжнародного стандарту ISO 9001:2000. Вони постійно беруть участь у національних та європейських конкурсах із якості і, навіть, стають їхніми фіналістами, адже це не тільки справа престижу, але й можливість отримати незалежну оцінку всіх аспектів ведення бізнесу, визначити відповідність європейським стандартам. До таких підприємств належать:

– ПАТ «Броварське ШБУ №50», що за останні роки збудувало та реконструйовало значну кількість об'єктів у Київській, Чернігівській, Волинській, Рівненській, Одеській, Миколаївській, Херсонській та, навіть, Кіровоградській областях;

– Спільне Австрійсько-Українське підприємство «Бітунова Україна» – один з лідерів на будівельному ринку Європи, та одне з провідних дорожньо-будівельних підприємств України. Мета його створення – впровадження нових технологій у виробництві бітумних емульсій, а також, виконання будівельних і ремонтних робіт в дорожній галузі України із застосуванням бітумно-емульсійних технологій. Тому воно має можливість запропонувати своїм замовникам сучасну європейську якість за українськими цінами.

Перелічені підприємства володіють лабораторіями, які повністю забезпечено сучасним випробувальним обладнанням і засобами вимірювальної техніки. Так за оснащеністю лабораторія ШБУ №50 вважається однією з найкращих в Україні.

Вважаємо, що пріоритетним напрямком розвитку підприємства ДП «Кіровоградський облавтодор» є забезпечення високої якості будівництва, реконструкції, ремонту й утримання доріг на засадах комплексного вирішення даної проблеми, що передбачає:

- впровадження і забезпечення функціонування системи управління якістю, які, згідно з вимогами ISO-9001, гарантували б високу ефективність вхідного та операційного (технологічного) контролю;
- підвищення вимог до організацій, що беруть участь у тендерах на забезпечення виробництва будівельними матеріалами (фракційним щебенем, відсівом кам'яних матеріалів, кубовидним щебенем та ін.), а також паливом;
- з метою одержання перемоги у тендерах на дорожньо-будівельні роботи, забезпечення виробництва високопродуктивною технікою, прогресивними технологіями, новітніми матеріалами та висококваліфікованими кадрами;
- співпраця з іноземними партнерами з метою отримання цінного досвіду у сфері новітніх технологій і високої якості послуг;
- якісне виконання дорожньо-будівельних робіт та гарантування споживачеві зобов'язань щодо здійснення їх подальшого супроводу;
- поліпшення роботи у сфері підбору кваліфікованих спеціалістів;
- систематичне підвищення кваліфікації працівників через навчання, участі у науково-практичних конференціях, семінарах тощо.

Для поліпшення стану і якості дорожнього покриття підприємство може використовувати стабілізатори – клас речовин, які в малих дозах позитивно впливають на формування властивостей дорожньо-

будівельних матеріалів, сприяють підвищенню щільності і міцності ґрунту, збільшують в 3 рази строк експлуатації дорожнього покриття, скорочують час будівництва дороги майже в 2 рази. Завдяки цьому підприємство економить на щорічному ремонті доріг, який вимагає значних капітальних вкладень.

За нашими розрахунками, економія підприємства на будівництві 50 км дороги складає близько 130 млн. грн.

Журило І.В., к.е.н., доц., Панасенко В.О., магістрант гр. ЕК-11МБ
Кіровоградський національний технічний університет

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПРОДУКЦІЇ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Загострення конкуренції та ускладнення умов господарювання висувають більш суворі вимоги до якості теоретичних досліджень та практичних рішень у сфері управління конкурентоспроможністю продукції. Конкуренція зробила отримання споживчого визнання ще актуальнішим і складнішим для більшості вітчизняних машинобудівних підприємств. Від конкурентоспроможності продукції, яка є елементом системи конкурентоспроможності підприємства, залежить ефективність його виробничо-господарської діяльності та становище на динамічних ринках України та світу.

Сприяти входженню України в коло розвинутих країн можна лише у тому випадку, якщо продукція вітчизняних підприємств буде відповідати світовим стандартам якості та конкурентоспроможності. Тому розробка дієвих механізмів підвищення конкурентоспроможності продукції підприємств є найважливішим завданням сьогодення.

Дослідження рівня конкурентоспроможності продукції та пошук шляхів її підвищення проводяться вченими-економістами в багатьох країнах світу. Ці питання висвітлено в роботах Б.В.Буркинського, В.А.Діленка, В.Н.Осипова, Г.І.Іспіряна, Ю.В.Макогона, Г.М.Скударя, А.Н.Литвиненка, А.І.Маренича, В.Л.Діканя, Ю.Б.Іванова, А.Маршалла, О.П.Сологуба, О.А.Горбашко, П.С.Зав'ялова, М.Портера, Р.Уотермена, Ф.Хайека, А.Ю.Юданова, Р.А.Фатхутдинова, та ін. Однак в науковій літературі все ще відсутній єдиний підхід щодо теоретичного та методичного забезпечення питань оцінки конкурентоспроможності різних об'єктів. Подальшого розвитку потребують проблеми оцінки рівня конкурентоспроможності продукції промислово-виробничого призначення. Така оцінка потрібна: по-перше, – виробникам продукції (посередникам у її реалізації) для стимулювання попиту на неї; по-друге, – виробникам